

Preborden

Doelgroep

3^e kleuterklas

Lesdoel

De kinderen maken kennis met de kleuren en vormen van verkeersborden.

Material

- 1 set preborden (bijlage 1)
- blanco preborden (bijlage 2)
- 1 set verkeersborden (bijlage 3)
- 1 inkleurblad per leerling (bijlage 4)

Les

Beginsituatie

Kleuters nemen deel aan het verkeer, al doen ze dat nog hand in hand met een volwassene of als passagier. De verkeersregels zijn voor een kleuter complex. Verkeersborden bestaan in verschillende soorten en vormen. De betekenis ervan kan je in de klas al oefenen met preborden. Dat zijn educatieve borden die door hun vorm en kleur lijken op de echte verkeersborden. Preborden wijzen kleuters op afspraken rond een bepaalde klas- of schoolsituatie (ik mag / ik mag niet / ik let op / ik moet). Zo worden ze voorbereid op de introductie van de echte verkeersborden.

Vorbereiding

Preborden maken

Print (en plastificeer) de preborden van bijlage 1. Er zijn 4 preborden per soort. In bijlage 2 vind je ook enkele blanco borden waarmee je zelf een prebord kan maken dat van toepassing is op je klas.

TIP: haalt je school een medaille Verkeer op School? Dan kan je een set geplastificeerde preborden kiezen als beloning.

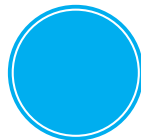
Info voor de leerkracht

• Gevaarsborden

- 'Pas op'-borden
- Driehoekige borden met punt boven en rode rand

• Gebodsborden

- 'Ik moet hier'-borden
- Ronde, blauwe borden

• Verbodsborden

- 'Ik mag hier niet'-borden
- Ronde borden met een rode rand

• Aanwijzingsborden

- 'Kijk, hier is'-borden
- Vierkante, blauwe borden

Introductie

1. Gevaarsborden

Hang de pre-gevaarsborden op in de klas (niet samen met de kinderen).

Stel de volgende ochtend deze vragen:

- Is er iets veranderd in onze klas? Zien jullie iets nieuws?
- Ja? Wat dan? (ga bij de borden staan)
- Wat is dat?
- Wat staat erop?
- Wat zou dit bord willen zeggen?
- Wat zouden we hierbij moeten doen?
  - Kom tot de conclusie dat je hier voor iets moet **OPPASSEN**.
  - Herhaal de vragen bij de andere preborden die je hebt opgehangen.
- Welke vorm hebben deze bordjes?
- Heb je zo'n driehoekig bord nog al ergens zien hangen?
  - Stuur het gesprek zodat ze beseffen dat dit bordje op een verkeersbord lijkt.

2. Gebodsborden

Hang de pre-gebodsborden op in de klas.

Laat de pre-gevaarsborden die je eerder hebt geïntroduceerd hangen. Stel 's ochtends de volgende vragen:

- Er hangt weer iets nieuws in de klas, hebben jullie het al gezien?
- Waar zie je iets hangen? (ga bij de nieuwe borden staan)
- Wat staat erop?
- Wat zou dit bord willen zeggen?
  - Stuur het gesprek zodat ze door hebben dat ze hier iets **MOETEN** doen.
- Wat betekenen de andere borden? (overloop alle nieuwe borden)
- Hebben jullie gezien welke vorm deze borden hebben?
- Welke vorm hebben de borden die we eerder (gisteren, 2 dagen geleden, vorige week) hebben leren kennen?
  - Kom tot de conclusie dat de 2 soorten borden
- elk een andere vorm hebben en dat je je er anders bij moet gedragen.
  - Je kan de pre-gevaarsborden ook nog eens herhalen.

3. Verbodsborden

Hang de pre-verbodsborden op in het klaslokaal. Laat de borden die je eerder hebt gezien, hangen. Stel 's ochtends de volgende vragen:

- Er zijn weer enkele bordjes bijgekomen, wie kan ze zien? (ga bij een nieuw bordje staan)
- Wat staat er op dit bordje?
- Wat moeten we hier doen?
  - Maak duidelijk dat je hier net iets **NIET** mag doen. **VERBODEN!**
- Waar hangen nog een nieuwe bordjes? (overloop alle nieuwe borden)
- Wat mogen we hier niet doen?
- Welke vorm hebben deze borden?
  - Rond, net zoals de bordjes waar we iets **MOETEN** doen.
- Waarin verschillen de 2 ronde borden?
  - De kleur: **MAG NIET** is wit met een **RODE** rand, **MOET** is een **BLAUW** bordje.
  - Herhaal de vorige borden.

4. Aanwijzingsborden

Hang de pre-aanwijzingsborden op in de klas. Laat de borden die je eerder hebt gezien, hangen. Stel de volgende vragen:

- Wie ziet er een nieuw bord hangen in onze klas? (ga erbij staan)
- Welke tekening staat er op het nieuwe bord?
- Wil dit zeggen dat je hier iets **MOET** doen?
  - Kom tot de conclusie dat je hier niet verplicht bent om iets te doen, maar dat je hier iets **MAG** of **KAN** doen.
- Waar hangen de andere borden? (overloop alle nieuwe borden)
- Wat **MOGEN** we hier doen?
- Welke vorm hebben deze borden? (rechthoekig) Herhaal na deze laatste borden alles in een kringgesprek. Leg de nadruk op de vorm en kleur van een bord en het bijhorende gedrag.
- Wat was de betekenis van de andere borden nu weer?
- Bij welk soort bord **MOETEN** we iets doen? (Rond, blauw)
- Waar **MOGEN** we iets doen, bv. met de blokken spelen? (Rechthoekig, blauw)
- Wat moeten we bij dit driehoekige bord (bv. schaar) doen? (**OPPASSEN** voor een scherpe schaar)
- En hoe zit het met dit rode ronde bord? (bv. niet lopen) (hier mag je **NIET** lopen)
- Waar heb je, behalve in onze klas, nog zo'n borden zien hangen?
  - Stuur het gesprek richting verkeer. Vertel dat net zoals de kinderen in de klas regels moeten volgen, mensen in het verkeer zich ook aan regels moeten houden.

Activiteiten

Nadat je de laatste soort preborden hebt geïntroduceerd, kan je deze opdrachten doen:

1. Verkeersborden sorteren

Druk de verkeersborden in bijlage 3 af en plastificeer ze. Laat de leerlingen met z'n allen of in kleinere groepjes plaatsnemen in de kring. Leg de verkeersborden door elkaar in de kring op de grond. Vertel de leerlingen dat mensen zich in het verkeer ook aan regels moeten houden, net zoals zij in de klas. De borden die op de grond liggen, geven enkele van die regels weer. Stel de volgende vragen:

- Lijken deze borden op iets wat we in de klas hebben?
- Wat is er dan hetzelfde?
- Wij hebben verschillende soorten borden in de klas, hoe kunnen we die sorteren? Welke passen bijeen en hoe zie je dat?
  - Stuur weer bij op vorm en kleur en betekenis.
- Kunnen jullie de borden die hier in het midden liggen ook sorteren?
- Kijk nog eens naar de vorm en de kleur.
  - Duid een paar kinderen aan die de verkeersborden mogen groeperen.
- Stuur bij waar nodig.

De verkeersborden liggen nu gegroepeerd op vorm en kleur. Laat de kinderen vertellen wat ze denken dat de betekenis van de borden is. Kinderen in de derde kleuterklas moeten de betekenis van verkeersborden echter nog niet kennen. Pols dus gewoon of ze er al iets van weten maar ga er niet te diep op in.

Achtergrondinformatie voor de leerkracht:

Gebodsborden (ik moet)

Fietzers moeten op dit fietspad rijden.

Je moet hier rechts stappen en links fietsen.

Voetgangers moeten hier stappen.

Verbodsborden (ik mag niet)

Fietzers mogen hier niet inrijden.
Verboden toegang voor fietsers.

Voetgangers mogen hier niet verder.
Verboden toegang voor voetgangers.

Gevaarsborden (pas op)

Pas op, verderop zijn ze aan het werken. Kijk uit voor hindernissen of putten.

Pas op, je nadert verkeerslichten. Wanneer het licht voor jou oranje of rood is, moet je stoppen.

Pas op, wat verderop is een plaats waar veel kinderen komen. Dit bord vind je vooral terug aan scholen, maar ook aan speelpleinen.

Aanwijzingsborden (kijk, hier is)

Kijk, hier is een zebrapad.

Kijk, hier is een oversteekplaats voor fietsers. Kijk goed uit en geef voorrang aan aankomende bestuurders voor je oversteekt!

2. Verkeersborden inkleuren

Print voor elke kleuter een tekeningenblad (bijlage 4) af. Laat de kinderen de borden in de juiste kleuren inkleuren. Als ze het niet goed weten, mogen ze altijd naar de borden in de klas kijken.

3. Rond de school wandelen en de verkeersborden bespreken

Maak met de kleuters een wandeling rond de school en bekijk welke verkeersborden er staan. Bespreek alleen de borden die voor de kinderen van toepassing zijn of die ze bij opdracht 1 hebben leren kennen. Je kan enkele mama's of papa's vragen om mee te begeleiden.

4. Eigen preborden maken

Geef de kinderen een blanco prebord en laat ze er zelf iets in tekenen. Ze moeten het juiste gedrag tekenen op het juiste prebord. Ga bij het begin van de opdracht in gesprek met de kinderen zodat je ze wat kan sturen. Zo kan je enkele schoolsituaties overlopen: in de rij staan, handjes geven, brooddozen in de bak,... Laat ze nadien vertellen over hun bord. Variatie: bied de kinderen verschillende materialen aan om een prebord te ontwerpen: crèpepapier, wasco's, glitters, zijdepapier, dopjes,...

5. Vormen of kleuren zoeken

Ga met de kleuters in een kring zitten. Toon een prebord naar keuze. De kinderen zoeken iets in de klas met dezelfde vorm of kleur. Ze mogen om de beurt een voorwerp benoemen, maar elk voorwerp mag maar één keer gezegd worden. Het wordt dus steeds moeilijker. Na een tijdje mogen ze ook voorwerpen opnoemen die zich niet in de klas bevinden. Probeer zo lang mogelijk door te gaan. Loopt de opdracht vast kan je zelf nog enkele voorwerpen toevoegen of overgaan naar een ander prebord.

Extra lesideeën

• Memory

Leg aan 1 kant van de turnzaal de verkeersborden omgedraaid op de grond. Een kleuter mag tot daar lopen en twee borden omdraaien. Zijn het 2 dezelfde borden dan mag hij ze mee terug brengen, zijn het 2 verschillende dan moet hij ze weer omdraaien. Hij loopt dan terug naar de groep waarna de volgende mag proberen. Dit gaat door tot alle borden weg zijn.

Variatie: leg 2 of 3 sets verkeersborden klaar om zo verschillende groepjes naast elkaar te laten werken in estafette-vorm.

• Vormen en kleuren herkennen

Leg de preborden verspreid op de grond in de turnzaal. De kleuters lopen door elkaar in de zaal terwijl je muziek laat horen. Als de muziek stopt, roep je een vorm en kleur van een bord en moeten de kleuters zo snel mogelijk verzamelen bij het juiste bord(en). bv.: rood en rond, ...

• Vormendoos

Zoek enkele voorwerpen met dezelfde vorm als de preborden. Steek er 1 in een 'voeldoos' en laat de kleuter voelen zonder te kijken. Hij moet dan raden bij welk prebord het voorwerp hoort en mag het daarna erbij leggen.

• Beschrijfspel

2 kleuters zitten tegenover elkaar aan een tafel met een verticale scheidingswand/bord ertussen. Het ene kind beschrijft een prebord (vorm, kleur). Het andere kind zoekt hetzelfde bord. Ze steken het tegelijk omhoog om na te gaan of het dezelfde preborden zijn.

TIP: je kan met de preborden en verkeersborden uit de bijlagen een eigen verkeerspark maken. Plastificeer ze op stevig materiaal en bevestig ze op paaltjes, stokken, kegels, ...